

پیش‌خوان

یادها و یادمان‌هایی از تاریخچه و پیامدهای «یک تبعید تاریخی»

آقای ایرانشهر و مردمی که به او عشق می‌ورزیدند

■ سمانه صادقی

اثری که هم‌اینک در معرفی آن سخن می‌رود، به نام‌نمایی ارتباط صمیمی حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای رهبر شهید انقلاب اسلامی با

مردم ایرانشهر و در دوره تبعید ایشان به این شهر پرداخته است. این پژوهش از سوی رحیم مخدومی انجام شده و انتشارات انقلاب اسلامی آن را روانه بازار کتاب کرده است. این اثر در مورخه ۱۷ دی ۱۴۰۲، در ایرانشهر رونمایی شد. در این مراسم حجت‌الاسلام والمسلمین مصطفی محامی امام جمعه زاهدان اظهار داشت: «تبعید مقام معظم رهبری به ایرانشهر، نقطه عطفی در تاریخ استان، انقلاب اسلامی و زندگی ایشان بود. رهبر معظم در آن دوران، یک طلبه درس خوانده بودند که پس از تبعید به این شهرستان، با فضای جدیدی از اقوام و مذاهب، افشار مختلف از جمله علما و دانشگاهیان از شیعه و اهل سنت، سیستانی و بلوچستانی روبرو می‌شوند و نسبت به این اقوام و مذاهب، شناخت مناسبی پیدا می‌کنند و این نگاه جامع و روشنی که امروزه مقام معظم رهبری از آن برخوردار بوده و بیان می‌کنند که «احیای تمدن نوین اسلامی جز با تعامل شیعه و اهل سنت امکان‌پذیر نیست»، یک سلبقه و پیشینه ممتد دارد که نقطه شروع آن، تبعید به ایرانشهر بوده است. همانطور که عرض کردم، تبعید مقام معظم رهبری به این خطه در شناخت ایشان از مردم استان نیز تأثیر داشت و هنگام سیل ایرانشهر به مردم مددسانی داشتند و یک دوستی دوجانبه ایجاد شد و اگر ایشان خود را از ایرانشهر و ایرانشهر را از خود می‌دانند، مردم ایرانشهر نیز با ایشان

دارد که نقطه شروع آن، تبعید به ایرانشهر بوده است. همانطور که عرض کردم، تبعید مقام معظم رهبری به این خطه در شناخت ایشان از مردم استان نیز تأثیر داشت و هنگام سیل ایرانشهر به مردم مددسانی داشتند و یک دوستی دوجانبه ایجاد شد و اگر ایشان خود را از ایرانشهر و ایرانشهر را از خود می‌دانند، مردم ایرانشهر نیز با ایشان دارد که نقطه شروع آن، تبعید به ایرانشهر بوده است. همانطور که عرض کردم، تبعید مقام معظم رهبری به این خطه در شناخت ایشان از مردم استان نیز تأثیر داشت و هنگام سیل ایرانشهر به مردم مددسانی داشتند و یک دوستی دوجانبه ایجاد شد و اگر ایشان خود را از ایرانشهر و ایرانشهر را از خود می‌دانند، مردم ایرانشهر نیز با ایشان

دهه ۶۰ شهید آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در حال سخنرانی برای مردم زاهدان در لباس بلوچی

همین ارتباط را دارند و همواره این موضوع را ابراز کرده‌اند. این ارتباط عمیق و عنایت ویژه مقام معظم رهبری به سیستان و بلوچستان، باعث شده تا همواره به این استان اهتمام داشته باشند و در هر مسئله‌ای که نیاز بوده، شخصاً ورود کرده‌اند...»

در ادامه این مراسم محمدعلی قندهاری نیامعاون دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای نیز تک‌تک ذیل را مورد اشاره قرار داد: «مهم‌ترین وظیفه دفتر حفظ و نشر آثار رهبری، معرفی اندیشه، ایجاد شخصیتی رهبر معظم انقلاب و سیره و سبک زندگی ایشان از طریق قالب‌های مختلف فرهنگی شامل فیلم، کتاب، تولیدات فضای مجازی و برنامه‌های مختلف است. زندگی مقام معظم رهبری، تماماً جهادی و پرفراز و نشیب بوده و لحظات درس‌آموزی برای همه ما دارد. اما در این میان اجرای تبعید حضرت آقا به ایرانشهر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این واقعه نقطه تلاقی سه موضوع مهم است که مقوله اول زندگی جهادی ایشان بوده و اینکه منتظر دستور کسی نبودند و براساس احساس تکلیف الهی، این مسیر را پیش بردند. بعد دوم، توجه همیشگی ایشان به مردم به‌ویژه افشار محروم و آسیب‌پذیده است که در ماجرای کمک به مردم سیل‌زده ایرانشهر جلوه ویژه‌ای پیدا کرده است. محور سوم، عمق رابطه قلبی حضرت آیت‌الله‌عظمی خامنه‌ای با مردم سیستان وبلوچستان است. انتشار این کتاب و حضور در این مراسم، پله‌نهایی است برای قدردانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌عظمی خامنه‌ای از مردمی که بیش از ۴۶ سال است رابطه عمیق امت و امام را حفظ کرده و دلدادگی خود را به اسلام و انقلاب و تمامیت ارضی کشور فریاد می‌زنند. این مردم همچنان نیز ثر مسیر حرارت از جمهوری اسلامی حضور دارند...»

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

«ناگفته‌هایی از سیره فردی و اجتماعی امام مجاهدان»

در آیینه خاطرات آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای

پدر فرمود:

من افتخار می‌کنم که «فقیر» هستم

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

است، نماز آقا را می‌دیدیم. همان حدود ساعت شش بیدارمان می‌کردند و اول نماز می‌خواندیم و سبانه‌ای می‌خوردیم و بعد به مدرسه می‌رفتم. آن موقع می‌دیدم که آقا بعد از نماز صبح، دورکت نماز می‌خوانند. یک وقتی از ایشان سؤال کردم که این نماز برای چیست؟ آقا جواب دادند: این هدیه هر روز من به آقا و خانم است. این نماز را آن موقعی می‌خواندند که هر دوی آنها در قید حیات بودند. احتمال می‌دهم حالا هم آقا آن را بخوانند، منتها زمانش را تغییر داده‌اند و پیش از اذان صبح می‌خوانند. این روزها که توفیق بود بعد از نماز صبح خدمت‌شان بودم، ندیدم که آن نماز را بخوانند و احتمالاً آن را به شب منتقل کرده‌اند. حدمس این است بعد از فوت این بزرگواران آقا بیشتر از اینها هم انجام داده باشند، چون ایشان هم برای بعضی افراد که به لحاظ نسبی دور ترند، مقید به انجام برخی امور هستند هم برای اموات و هم حتی برای کسانی که زنده‌اند. گاهی اوقات آقا برای کسانی طلب مغفرت می‌کنند که شاید خود آن افراد با آقا میانه‌چندان‌ی نداشته باشند...»

■ **تنوع حوزه مطالعات آقا، اعجاب‌آور است**
تنوع حوزه‌ها و موضوعات مطالعاتی و تحقیقاتی، خالصانه‌ای برگرفته شهید انقلاب اسلامی قلمداد می‌شود؛ امری که در دوران حیات آن بزرگ نیز بسیاری از آن اطلاع داشتند و از آن سخن می‌گفتند. با این همه اطلاعاتی که فرزند از این خصلت پدر به دست می‌دهد، می‌تواند به شفافیت ساحت و گستره

آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای

«مات آنان

سیدالشهدای انقلاب اسلامی «پروالدین» را تنها در مقطع حیات آنان محقق نساخت که در دوران مامت ایشان نیز به این توصیه اساسی دین پایبندی فراوانی نشان داد. بعید نیست همانگونه که توفیقات ایشان در دوران حیات آن دو ناشی از این دریچه رحمت و برکت الهی بوده است؛ این امر در دوران مامت آنان نیز از همین ناحیه تداوم یافته باشد:
«پدرم هم در زمان حیات مرحوم آقا و هم بعد از آن برای ایشان اعمالی انجام می‌دهند. مثلاً برای‌شان نماز می‌خوانند. ما وقتی که نوجوان بودیم در فصل‌های ابتدایی سال چون اذان صبح زودتر است و آقا هم مقید به نوافل شب بودند، چندان نماز صبح آقا را درک نمی‌کردیم؛ اما در فصل‌های سرد که اذان صبح در تهران کمی قبل از ساعت شش

عاریخ

تاریخ: ۸۵۵۳۳۰۶۰

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۸

دهه ۶۰ رهبر شهیدانقلاب اسلامی در کنار فرزندانش

آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای: «آیت‌الله حاج‌شیخ مرتضی حائری به دلیل علاقه به پس‌درم، جزوات خودشان را به ایشان می‌دادند که استفاده کنند. وقتی آقا بنا را بر برگشت به مشهد می‌گذارند، برخی از اساتیدشان از جمله مرحوم حاج آقا مرتضی به رفتن ایشان راضی نبودند. البته بعضی از فضلاء قم در تحسین ایشان می‌گویند: فلانی بیا رئیس کل می‌شود یا رئیس خراسان که منظور از رئیس، همان مرجعیت بوده است...»

را با جدیت می‌خواندند. ایشان قبیل از آن در قم در درس‌های مختلفی از جمله درس‌های آقای بروجردی شرکت می‌کردند. حتی گویا جزوه ایشان در درس آقای بروجردی از جزوات منتخب شده و تقدیر و تحسینی هم دریافت می‌کنند. درس مرحوم اسام و مرحوم داماد هم می‌رفتند و خیلی هم علاقه داشتند. درس امام، جزو درس‌های شلوغ بوده و آقا علاقه فراوانی به این درس داشتند. درس آقای داماد به آن شلوغی نبوده، اما به‌هر حال درسی عمیق بوده است. درس مرحوم حاج آقا مرتضی حائری نیز بسیار کم‌تعداد بوده و ظاهراً در دوره‌های، تنها منحصر به خود آقا بوده است، یعنی درس یک نفره داشتند. مرحوم آقای حائری هم به آقا علاقه داشتند. حاج شیخ مرتضی به دلیل علاقه‌شان به پدرم، جزوات خودشان را به ایشان می‌دادند که استفاده کنند. وقتی آقا بنا را بر برگشت به مشهد می‌گذارند، برخی اساتیدشان از جمله مرحوم حاج آقا مرتضی به رفتن ایشان راضی نبودند. البته بعضی از فضلاء قم در تحسین ایشان می‌گویند: فلانی یا رئیس کل می‌شود یا رئیس خراسان که منظور از رئیس، همان مرجعیت بوده است. این مسائل، نشانگر میزان رشد و ارتقای علمی حضرت آقا در قم بوده است...»

■ **عده زیادی ضبط‌صوت‌ها را روی دست گرفته بودند تا صدای ایشان را ضبط کنند**
امام مجاهدان پس از بازگشت به شهر مشهد در مساجد امام حسن مجتبی (ع) و کرامت مشهد، شعله بیدارگری را برافروخت. این دو مسجد و برخی محافل مذهبی در آن شهر و نیز تمامی کشور، شاهد خطابه‌ها و درس‌های او در موضوعات چون تفسیر قرآن، تفسیر نهج البلاغه و تاریخ اسلام و حیات‌نامه (ع) بودند. روشی که به همگان و به ویژه طلاب و دانشجویان زمان آگاه و روشنفکر، طریق مبارزه را نشان می‌داد: «از زمانی که من به یاد دارم، ایشان در دو مسجد فعالیت داشتند: یکی مسجد کرامت بود که به‌نوعی مرکزیت داشت و دیگری مسجد امام حسن که بعدها توسعه پیدا کرد. مسجد امام حسن یکی از مراکز مهم تجم